

Predmet: Izvještaj o matičnoj djelatnosti / arheologija – Arheološki muzej Istre

Temeljem Pravilnika o načinu i mjerilima za povezivanje u sustav muzeja Republike Hrvatske, dr. sc. Jacqueline Balen, muzejska savjetnica Arheološkog muzeja u Zagrebu, kao matičnog muzej 1. razine za arheološke muzeje je 27.11.2023. obavila pregled arheoloških zbirki u Arheološkom muzeju Istre u Puli.

Prikupljanjem kamenih spomenika u Augustovu hramu tijekom prve polovine 19. stoljeća počinje stvaranje muzejske zbirke u Puli. Otkriće kamenih, keramičkih i metalnih predmeta u Nezakciju bilo je osnova za utemeljenje Muzeja starina (Museo d'antichità), odnosno Gradskog muzeja (Museo civico della città di Pola) 1902. godine. Preseljenjem sjedišta Istarskog društva za arheologiju i zavičajnu povijest (Società istriana di archeologia e storia patria) i prijenosom dijela arheološkog inventara iz Poreča u Pulu, Gradski muzej spaja se s Državnom zbirkom (kameni spomenici) i porečkim Provincijalnim muzejom (Museo Provinciale) u jednu muzejsku ustanovu pokrajinskog značaja pa je tako 1925. utemeljen Kraljevski muzej Istre (Regio Museo dell'Istria). Bogatstvo zbirki nametnulo je potrebu za novim prostorom pa je nekadašnja zgrada austrijske gimnazije (izgrađena 1890.) prilagođena novim potrebama muzeja, koji je otvoren za javnost 1930. godine. Godine 1947. ova ustanova mijenja ime u Arheološki muzej Istre i u istom sjedištu kontinuirano djeluje do danas.

Arheološki muzej Istre danas je ustrojen na Muzejski odjel i Odjel općih službi. Muzejski odjel sastoji se od Arheološkog odjela, Dokumentacijskog odjela, Knjižničnog odjela, Edukacijskog odjela i Konzervatorsko-restauratorskog odjela. Osim u matičnoj zgradi, muzej ima dislocirane čuvaonice u pulskom amfiteatru, o kojem i skrbi, Fort Bourguignonu, Valelungi i CIS-u. Dislocirane zbirke nalaze se u Amfiteatru, Augustovu hramu, klastru franjevačkog samostana te u Nezakciju.

Muzejska građa inventira se u Indigo bazi. Muzejske zbirke nalaze se unutar Arheološkog odjela:

Prapovijesna zbirka

Antička zbirka

Srednjovjekovna zbirka

Novovjekovna zbirka

Numizmatička zbirka

Zbirka podvodne arheologije

Muzej ima osnovane studijske zbirke unutar arheoloških zbirki (*Prapovijesna studijska zbirka, Antička studijska zbirka, Srednjovjekovna studijska zbirka, Novovjekovna studijska zbirka, Numizmatička studijska zbirka, Studijska zbirka podvodne arheologije*). Studijske zbirke uvrštene su u „Pravilnik o unutarnjem ustroju muzeja i sistematizaciji radnih mjesta“.

U tijeku je popis muzejske građe koja je posuđena drugim institucijama ili se nalazi u postavima drugih muzejskih zbirki. Do sada je riješen Muzej Grada Pazina, a u tijeku je popis u Narodnom muzeju u Labinu te popis prapovijesne građe u muzejskoj zbirci otočja Brijuni. Nakon cjelovite obnove zgrade muzeja u tijeku su pripremni radovi izrade stalnog postava muzeja te povrat građe iz vanjskih depoa u zgradu muzeja.

U Zagrebu, 5.2.2024.

Jacqueline Balen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'J. Balen', with a long horizontal stroke extending to the right.

Predmet: Izvještaj o matičnoj djelatnosti / arheologija – Arheološki muzej Narona

Temeljem Pravilnika o načinu i mjerilima za povezivanje u sustav muzeja Republike Hrvatske, dr. sc. Jacqueline Balen, muzejska savjetnica Arheološkog muzeja u Zagrebu, kao matičnog muzej 1. razine za arheološke muzeje je 20.11.2023. obavila pregled arheoloških zbirki u Arheološkom muzeju Narona.

Muzej Narona je osnovan 28. travnja 2005. uredbom Vlade kao javna ustanovu od interesa za Republiku Hrvatsku (NN 57/2005), a ime je promijenjeno izmjenom uredbe (NN 74/2006) te je muzej dobio današnji naziv, Arheološki muzej Narona (AMN). Za posjetitelje je svečano otvoren na Međunarodni dan muzeja, 18. svibnja 2007. godine.

Arheološki muzej Narona je jedna od mlađih muzejskih ustanova u Republici Hrvatskoj. Specifičnost in situ prezentiranih rimskih arhitektonskih ostataka uvjetovala je prostornu organizaciju u Muzeju. Prema prvotnoj ideji nakon provedenih arheoloških iskopavanja trebalo se izgraditi muzejski paviljon u kojem bi se izložili nalazi iz naronitanskog Augusteuma i prostori za povremeni rad stručnjaka splitskog Arheološkog muzeja. Međutim, tijekom izgradnje zgrade razvila se ideja o samostalnoj muzejskoj ustanovi. Za smještaj nove muzejske ustanove bilo je potrebno proširiti projekt i otkupiti zemljište uz postojeće muzejske parcele. Međutim, zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa do toga nije došlo te je muzej otvoren u otprije projektiranoj zgradi muzejskog paviljona.

Objekt u kojem je smješten muzej, kako nije projektiran kao zgrada muzeja, već kao muzejski paviljon ima vrlo skućene prostore za neometan stručni rad muzejskih djelatnika. Muzej je suočen i s manjkom čuvaonica, zbog čega je u konstantnoj potrazi za dodatnim prostorom, što se privremeno rješava najmom dodatnih prostora u Vidu. Trajno rješenje svakako će biti izgradnja nove muzejske zgrade.

Muzejska građa inventira se u M++ bazi. Dio građe izložen je u stalnom postavu dok je preostala građa smještena u depou. Muzejska građa podijeljena je u 7 zbirki:

Arheološka zbirka

Pretpovijesna zbirka

Antička zbirka

Srednjovjekovna zbirka

Novovjekovna zbirka

Numizmatička zbirka

Zbirka spomenika suvremenog doba

Nakon pregleda arheoloških zbirki zaključeno je slijedeće:

- Muzej ima osnovanu studijsku zbirku
- Predlaže se da se ponovno razmotri ustrojstvo dosadašnjih zbirki (Arheološka zbirka)
- Muzej je suočen s nedostatkom prostora za smještaj velike količine arheološke građe ali to će se riješiti izgradnjom nove zgrade Muzeja, koja je trenutno u izgradnji.
- Dio kamenih spomenika neadekvatno je izložen na krovnim terasama i platou ispred Muzeja, ali to će se izgradnjom nove zgrade ispraviti, jer je već u planu idejna muzeološka koncepcija po kojoj će se ti predmeti premjestiti u zatvoreni prostor.

- Prema količini muzejske građe koja se nalazi u fundusu Muzeja za kvalitetnu stručnu obradu građe, ali i da bi se ispunili zahtjevi terenskih istraživanja potrebno je osigurati dodatna radna mjesta kustosa, restauratora i muzejskog tehničara. Pored toga rad s publikom i promocija muzejske djelatnosti ključne su aktivnosti muzeja stoga je potrebno osigurati radna mjesta muzejskog pedagoga i osobu za marketing i odnose s javnošću
- Predlaže se izrada Pravilnika o procjeni muzejske građe te izrada Etičkog kodeksa muzeja

U Zagrebu, 31.1.2024.

Jacqueline Balen

Predmet: Izvještaj o matičnoj djelatnosti / arheologija – Arheološki muzej Osijek

Temeljem Pravilnika o načinu i mjerilima za povezivanje u sustav muzeja Republike Hrvatske, dr. sc. Jacqueline Balen, muzejska savjetnica Arheološkog muzeja u Zagrebu, kao matičnog muzej 1. razine za arheološke muzeje je 5.6.2023. obavila pregled arheoloških zbirki u Arheološkom muzeju Osijek.

Arheološki muzej Osijek osnovan je 2005. godine uredbom Vlade republike Hrvatske te je kao samostalna ustanova djelovao do 2012. godine kada je pripojen Muzeju Slavonije. Uredbom Vlade Republike Hrvatske od 1.12. 2017. godine ponovno se osniva Arheološki muzej Osijek te preuzima cjelokupni Arheološki odjel Muzeja Slavonije i njegove djelatnike sa svom pripadajućom arheološkom građom i dokumentacijom.

Arheološki muzej Osijek, kao jedini specijalizirani arheološki muzej na prostoru istočne Hrvatske, djeluje na lokaciji u Tvrđi, Trg Sv. Trojstva 2 (zgrada Glavne Straže i Kuća Brožan) od kojih je zgrada Glavne straže namijenjena prostoru postave muzeja i posjetiocima dok je zgrada Brožan namijenjena polujavnim i zatvorenim sadržajima muzeja te su u njoj smješteni uredi stručnog i tehničkog osoblja i konzervatorsko – restauratorske radionice. Podrumski prostori ispod obje zgrade koriste se kao prostori depoa i spremišta.

U muzejskom postavu trenutačno su postavljeni stalni postavi Prapovijest i Stalni postav seobe naroda i srednji vijek, dok je stalni postav Antike u izradi.

Arheološki odjel muzeja prikuplja i čuva građu koja svjedoči o ljudskoj prisutnosti i djelatnosti od pretpovijesti do novog vijeka.

Muzejske zbirke nalaze se unutar tri odjela: Prapovijesni odjel, Antički odjel i Srednjovjekovni i Novjekomni odjel.

Muzejska građa inventira se u M++ bazi. Dio građe izložen je u stalnom postavu dok je preostala građa smještena u depou.

Nakon pregleda arheoloških zbirki zaključeno je slijedeće:

- Predlaže se da se ponovno razmotri ustrojstvo dosadašnjih zbirki i donese plan formiranja budućih zbirki
- Predlaže se osnivanje studijskih zbirki (po odjelima) i njihovo uvođenje u Pravilnik o unuarnjem ustrojstvu
- Muzej je suočen s nedostatkom prostora za smještaj velike količine arheološke građe koja pristiže s velikih zaštitnih infrastrukturnih radova tako da je potrebno pribaviti dodatni prostor koji će svojom kvadraturom i mikroklimatskim uvjetima osigurati što bolje uvjete za građu koju muzej čuva.

- Kako se radi o matičnom muzeju II razine potrebno bi bilo zaposliti dodatni stručni kadar (restauator, dokumentarist, tehničar)
- Predlaže se izrada Pravinika o procjeni muzejske građe te izrada Etičkog kodeksa muzeja

U Zagrebu, 31.1.2024.

Jacqueline Balen

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized initials and a long horizontal stroke.

Predmet: Izvještaj o matičnoj djelatnosti / arheologija – Zavičajni muzej Biograd na Moru

Temeljem Pravilnika o načinu i mjerilima za povezivanje u sustav muzeja Republike Hrvatske, dr. sc. Jacqueline Balen, muzejska savjetnica Arheološkog muzeja u Zagrebu, kao matičnog muzej 1. razine za arheološke muzeje je 21.11.2023. obavila pregled arheoloških zbirki u Zavičajnom muzeju Biograd na Moru.

Zavičajni muzej Grada Biograda na Moru, samostalna je i jedina ustanova u kulturi na biogradskom području. Čuva vrijednu spomeničku baštinu iz bogate prošlosti biogradskog primorja i okolice. Sama zgrada u kojoj je smješten Muzej spada u spomenik kulture. Podignuta je na ruševinama srednjovjekovnih zidina pri kraju 18. i početkom 19. stoljeća. U njoj je dugi niz godina djelovao Kotarski sud uspostavljen za cara i kralja Franje Josipa I - 1876. godine. Muzej je osnovan 1971. godine.

Muzejska građa inventira se u M++ bazi. Dio građe izložen je u stalnom postavu dok je preostala građa smještena u depou. Muzejska arheološka građa podijeljena je u 4 zbirke:

Prapovijesna zbirka

Antička zbirka

Srednjovjekovna arheološka zbirka

Numizmatička zbirka

Nakon pregleda arheoloških zbirki zaključeno je slijedeće:

- Muzej je suočen s nedostatkom prostora za smještaj velike količine građe, ali Osnivač je već upoznat s tim problemom, za koji se traži optimalno rješenje.
- Prema količini muzejske građe koja se nalazi u fundusu Muzeja za kvalitetnu stručnu obradu građe, potrebno je osigurati dodatna radna mjesta kustosa, restauratora i muzejskog tehničara.
- Predlaže se izrada Pravilnika o procjeni muzejske građe.

U Zagrebu, 31.1.2024.

Jacqueline Balen

Predmet: Izvještaj o matičnoj djelatnosti / arheologija – Javna ustanova Nacionalni park Brijuni

Temeljem Pravilnika o načinu i mjerilima za povezivanje u sustav muzeja Republike Hrvatske, dr. sc. Jacqueline Balen, muzejska savjetnica Arheološkog muzeja u Zagrebu, kao matičnog muzej 1. razine za arheološke muzeje je 28.11.2023. obavila pregled arheoloških zbirki u Javnoj ustanovi Nacionalni park Brijuni.

Pododsjek za zaštitu kulturnih dobara Nacionalnog parka Brijuni skrbi o 20 muzejskih i 2 dokumentacijske zbirke koje sveukupno broje preko 50 000 inventarnih jedinica. Većina zbirki je formirana, popisana i sistematizirana u zadnjih dvadesetak godina. Arheološka građa čuva se u sklopu arheoloških zbirki. Građa se inventira u M++ bazi te je podijeljena u 6 zbirki. Voditeljica je Snežana Smolić.

Zbirke su:

Pretpovijesna zbirka

Antička zbirka

Zbirka kastrum

Srednjovjekovna zbirka

Zbirka kamenih spomenika

Numizmatika

U sklopu NP Brijuni trenutno nema arheološkog postava. Jedina arheološka građa (u kopijama) izložena je u Kući za brodice, u sklopu edukacijsko-interpretacijskog centra za posjetitelje.

Nakon pregleda arheoloških zbirki zaključeno je sljedeće:

- Nema jedinstvenog prostor za čuvanje arheološke građe, već je ona smještena u nekoliko zgrada kojima upravlja NP Brijuni. Predlažemo da se razmisli o jedinstvenom prostoru za smještaj arheološke građe.
- Predlaže se osnivanje Studijske zbirke arheološke građe. Nastavno uz osnivanje studijske zbirke, mišljenje matičarke za arheološke zbirke je da se veći dio ulomaka, najčešće keramičke građe (zajedno s kostima, ljepom, uzorcima i sl.), koji su isključivo statistički relevantni za znanstvenu valorizaciju pojedinih nalazišta, izdvoje u studijsku zbirku, dok tek manji dio građe (uglavnom posebni nalazi – koji su već tako i izdvojeni od strane voditelja istraživanja i istraživačkih timova) dobiva inventarne oznake. S druge strane građa koja je već inventirana, a prema procjeni kustosa bi mogla pripasti studijskoj zbirci ne izlučuje se, nego ostaje u inventaru.
- Predlaže se izrada revizije cjelokupnog fundusa, nakon čega će se točno vidjeti koju građu je potrebno inventirati, a koju uvesti u studijsku arheološku zbirku.
- Predlaže se vođenje jedinstvene inventarne knjige.

- Prema količini muzejske građe koja se nalazi u fundusu NP Brijuni za kvalitetnu stručnu obradu građe te dokumentacije, bilo bi dobro je osigurati radno mjesto dokumentarista.
- Predlaže se digitalizacija bogate terenske dokumentacije (nacrti i planovi) te nabavka ladičara za smještaj istih.
- Potrebno je vidjeti s Arheološkim muzejem Istre koja građa nosi inv. brojeve zbirke NP Brijuni i obrnuto, te ju po potrebi ili vratiti ili napraviti nove Ugovore o posudbi građe.

U Zagrebu, 5.2.2024.

Jacqueline Balen

Predmet: Izvještaj o matičnoj djelatnosti / arheologija – Gradski muzej Vukovar

Temeljem Pravilnika o načinu i mjerilima za povezivanje u sustav muzeja Republike Hrvatske, dr. sc. Jacqueline Balen, muzejska savjetnica Arheološkog muzeja u Zagrebu, kao matičnog muzej 1. razine za arheološke muzeje je 7.6.2023. obavila pregled arheoloških zbirki u Gradskom muzeju Vukovar.

Gradski muzej Vukovar opći je i gradski muzej, osnovan 1946. godine. Prvi stalni postav muzeja otvoren je 1948. godine zahvaljujući prvoj donaciji osnivača dr. Antuna Bauera. Gradski muzej Vukovar i kompleks Dvorca Eltz obnovljen je u sklopu Projekta Vlade RH i Razvojne banke Vijeća Europe, koji je pod nazivom Obnova i revitalizacija kulturne baštine „Ilok -Vukovar-Vučedol“ provelo Ministarstvo kulture i medija RH. Muzejski je postav u potpunosti otvoren tijekom 2015. godine.

Arheološka zbirka stvarana je nakon osnutka Gradskog muzeja Vukovar i njegovog početka rada 1948. godine. Arheološku zbirku čine predmeti od prvih tragova naseljavanja iz razdoblja mlađeg kamenog doba, sve do razvijenog srednjeg vijeka te prati arheološku prošlost Vukovara i vukovarskog kraja.

Muzejska građa inventira se u M++ bazi. Dio građe izložen je u stalnom postavu dok je preostala građa smještena u depou. Arheološka zbirka obuhvaća podzbirke: Arheološku i zbirku Vučedol – sustavna istraživanja. Podzbirku Vučedol čini građa s istraživanja navedenog lokaliteta do osnutka Muzeja Vučedolske kulture.

Kao arheolog koja skrbi o arheološkoj zbirki zaposlena je Gorana Kušić.

Nakon pregleda arheoloških zbirki zaključeno je slijedeće

1. Predlaže se izrada Pravilnika o načinu procjene muzejske građe.
2. Predlaže se osnivanje Studijske zbirke arheološke građe i njegovo uvođenje u Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu muzeja
3. Bilo bi dobro da se u muzeju zaposli konzervator-restaurator za zaštitu i konzervaciju arheološke građe uz pripadajući radni prostor.
4. Za građu za koju je dobivena privremena pohrana potrebno je ishoditi i trajnu pohranu od Hrvatskog muzejskog vijeća i Hrvatskog vijeća za kulturna dobra

U Zagrebu, 15.1.2024.

Jacqueline Balen

PLM

Muzej Belišće
Prilaz dr. Vilka Ivekovića 3
31551 Belišće

Predmet: Izvještaj o matičnoj djelatnosti / arheologija – Muzej Belišće

Temeljem Pravilnika o načinu i mjerilima za povezivanje u sustav muzeja Republike Hrvatske, dr. sc. Jacqueline Balen, muzejska savjetnica Arheološkog muzeja u Zagrebu, kao matičnog muzej 1. razine za arheološke muzeje je 5.6.2023. obavila pregled arheološke zbirke u Muzeju Belišće.

Muzej Belišće osnovan je 13. travnja 1975. godine u povodu 90. obljetnice grada Belišća, u jednoj od najstarijih stambenih zgrada iz doba Gutmannove kolonije. Osnovalo ga je Društvo prijatelja starina Belišće uz materijalnu pomoć Kombinata Belišće.

Danas su muzejske zbirke smještene na četiri lokacije: dvije muzejske zgrade, Zbirka obitelji Gutmann u Palači Gutmann i Gutmannov parni vlak u Željezničkoj ulici. Muzej je obnovljen tijekom 2015. godine.

Muzej posjeduje stalni postav u kojemu je izložena i arheološka građa.

Muzejska građa inventira se u M++ bazi.

Nakon pregleda zaključeno je sljedeće

1. Predlaže se izrada Pravilnika o načinu procjene muzejske građe.
2. Kako muzej ima samo dva zaposlenika, predlaže se zapošljavanje barem još dva stručna djelatnika (kustos i konzervator)
3. Predlaže se da se Prapovijesna zbirka preimenuje u Arheološku zbirku, te se predlaže osnivanje Studijske arheološke zbirke.
4. Kako se unutar Arheološke zbirke nalazi numizmatička građa, predlaže se traženje pomoći od matičnog muzeja.

U Zagrebu, 15.1.2024.

Jacqueline Balen

Predmet: Izvještaj o matičnoj djelatnosti / arheologija – Muzej grada Koprivnice

Temeljem Pravilnika o načinu i mjerilima za povezivanje u sustav muzeja Republike Hrvatske, dr. sc. Jacqueline Balen, muzejska savjetnica Arheološkog muzeja u Zagrebu, kao matičnog muzej 1. razine za arheološke muzeje je 12.4.2023. obavila pregled arheoloških zbirki u Muzeju grada Koprivnice.

Muzej grada Koprivnice opći je i zavičajni muzej, osnovan 1951. godine. Prvi ravnatelj i kustos koprivničkog Muzeja bio je dr. Leander Brozović. Od 1964. godine Muzej djeluje u zgradi Starog magistrata, isprva samo na prvom katu zgrade, a vremenom muzej djeluje i skrbi o čitavoj zgradi. S vremenom se Muzej grada Koprivnice proširio na više izdvojenih organizacijskih jedinica. Od 1968. godine u njegovom je sastavu Galerija naivne umjetnosti u Hlebinama, od 1977. godine Galerija Koprivnica na Zrinskom trgu 9, od 1981. godine Spomen područje Danica, od 1983. Galerija Ivana Sabolića u Peterancu i od 1985. godine Kuća Malančec u Koprivnici.

Muzej je u protekle dvije godine odradio radove na rekonstrukciji krovišta (sredstvima Ministarstva kulture i medija RH i Grada Koprivnice) te hidroizolaciji i uređenju podrumskih prostorija kroz EU projekt reVITALize (sredstva Europske komisije i Grada Koprivnice), dok će u 2024. započeti cjelovitu energetska obnova zgrade Muzeja (sredstvima Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021-2026. (NPOO.C6.1.R1-I3.01.0005. Stalni postav se zbog obnove miče, te je u planu izrada novog muzejskog postava.

Arheološki odjel muzeja prikuplja i čuva građu koja svjedoči o ljudskoj prisutnosti i djelatnosti od pretpovijesti do novog vijeka. Predmeti su prikupljeni na širem koprivničkom području i razvrstani u 5 muzejskih zbirki prema periodu nastanka.

Arheološka građa izdvojena je u 5 zbirki:

Zbirka pretpovijesti

Zbirka antike

Zbirka srednjeg vijeka

Zbirka novog vijeka

Zbirka numizmatike

U Arheološki odjel pripada i zbirka paleontologije, ali oni po svom sastavu spada u nadležnost matičnog muzeja za prirodoslovnu građu.

Muzejska građa inventira se u Indigo bazi. Dio građe izložen je u stalnom postavu dok je preostala građa smještena u depou.

Kao arheolog koja skrbi o arheološkim zbirkama zaposlen je Ivan Valent.

Nakon pregleda arheoloških zbirki (građe i dokumentacije) zaključeno je slijedeće:

1. Muzejska i studijska arheološka građa detaljno su posložene i organizirane. Studijska građa je popisana i digitalizirana, a sva muzejska građa je inventirana. Predmeti su lako i brzo dostupni na uvid.
2. Predlaže se izrada Pravilnika o načinu procjene muzejske građe, Pravilnika o zaštiti muzejske građe u slučaju nesreće i katastrofe, Pravilnika o strategiji prikupljanja muzejske građe te Izrade etičkog kodeksa
3. Iako kolega arheolog vrlo dobro vodi i dokumentira studijsku građu te muzej ima dobro razvijen protokol o postupanju s ljudskim kosturnim ostacima neophodno je osnivanje Studijske arheološke zbirke. To je potrebno napraviti i iz razloga što se u muzeju nalazi i dio studijske građe bez podataka o nalazištu i načinu dospjeća u muzej (nakon plavljenja deponija) te se službeni otpis može provesti tek nakon zadovoljavanja uvjeta, koji prvenstveno uključuju osnivanje Studijske arheološke zbirke te njegovo uvođenje u Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu muzeja.

U Zagrebu, 17.1.2024.

Jacqueline Balen

Predmet: Izvještaj o matičnoj djelatnosti / arheologija – Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka

Temeljem Pravilnika o načinu i mjerilima za povezivanje u sustav muzeja Republike Hrvatske, dr. sc. Jacqueline Balen, muzejska savjetnica Arheološkog muzeja u Zagrebu, kao matičnog muzej 1. razine za arheološke muzeje je 29.11.2023. obavila pregled arheoloških zbirki u Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja Rijeka.

Muzej pod sadašnjim imenom postoji od 1961. godine, čime je objedinjen rad dotadašnjeg Pomorskog i Narodnog muzeja, a svoju djelatnost razvija u bivšoj Guvernerovoj palači.

Povijest muzeja međutim možemo pratiti još od 1914. godine, ali pod drugim imenima. Od 1914. Muzej je smješten na tavanu škole na adresi Piazza Oberdan i u jednoj sobi Gradske biblioteke. Muzej se 1927. godine seli u prizemlje Vile Margherita, a 1947. mijenja naziv u Gradski historijski muzej – Museo storico cittadino. Godine 1948. Muzej se smješta u istočni dio nekadašnje Guvernerove palače te se 1949. upravno objedinjuje s Muzejom Hrvatskog primorja (osnovanim 1933. godine kao Gradski muzej Sušak). Godine 1953. muzej mijenja ime u Narodni muzej.

Muzejska građa inventira se u Indigo bazi. Dio građe izložen je u stalnom postavu dok je preostala građa smještena u depou. Muzejska građa podijeljena je u 6 zbirki: Prapovijesna zbirka, Antička zbirka, Srednjovjekovna zbirka, Novovjekovna zbirka, Arheološka zbirka Cickin, Arheološka zbirka Grobnišćine

O arheološkim zbirkama brine se dvoje djelatnika muzeja, Jasna Ujčić Grudenić i Ranko Starac.

Muzej posjeduje i Numizmatičku zbirku međutim u sklopu kulturno-povijesnog odjela.

Nakon pregleda arheoloških zbirki zaključeno je slijedeće:

- Muzej ima osnovanu studijsku zbirku te uvedenu u pravnu legislativu Muzeja. Predlaže se da se osim keramičke građe u studijsku zbirku smješta i koštana te druga građa organskog porijekla koja potječe s arheoloških istraživanja.
- Potrebno je ujednačiti imena zbirki u OREG-u
- Kako je muzej trenutno u procesu cjelovite Energetske obnove, podržava se nastojanja stručnih djelatnika da se sva građa smjesti u vanjski prostor u kojem će biti osigurani uvjeti za privremenu pohranu građe. Ukoliko je potrebno, matične ustanove mogu pomoći muzeju.

U Zagrebu, 5.2.2024.

Jacqueline Balen

IZVJEŠĆE O MATIČNOJ DJELATNOSTI TIJEKOM 2023. GODINE

Tijekom 2023. godine matičarka I razine za arheološke zbirke obavila je preglede arheoloških zbirki u slijedećim baštinskim ustanovama:

- Arheološki muzej Osijek
- Muzej grada Koprivnice
- Gradski muzej Vukovar
- Muzej Belišće
- Arheološki muzej Narona
- Zavičajni muzej Biograd na Moru
- Arheološki muzej Istre
- Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka
- Muzejska zbirka Nacionalnog parka Brijuni

Pri obilascima muzeja pregledavane su slijedeće stvari:

- Stanje i uvjeti čuvanja građe u postavu (ako ga ima) i depoima
- Stanje primarne i sekundarne dokumentacije
- Postojanje pravnih akata muzeja

Također je s matičarkama II razine održavala redovitu komunikaciju putem e-maila.

Na inicijativu matičarke II razine, Natalije Čondić, 13.1.2023. organiziran je sastanak u Muzeju antičkog stakla. Na sastanku je bila prisutna i Iva Validžija iz MDC-a

Na sastanku su bili prisutni arheolozi iz muzeja na prostoru zadarske i ličko-senjske županije. Glavna tema bile su studijske zbirke, njihovo vođenje te mogući otpis dijela studijske građe nakon obrade. Vodila se rasprava i o stalim muzejskim problemima, primjerice nedovoljnim kapacitetima muzeja za pohranu građe.

Matičarka naglašava važnost Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji zbirki, u koji bi trebale biti uvrštene i studijske zbirke, a i da bi trebalo ujednačiti imena zbirki u registru MDC-a, s muzejskim bazama podataka te pravnim aktima. Također naglašava važnost postojanja Pravilnika o uvjetima i protokolu usluga identifikacije predmeta te Pravilnika o načinu stjecanja muzejske građe i načinu procjene muzejske građe.

Pregledom muzeja matičarka uviđa najveće probleme s kojima se muzeji suočavaju, a to su:

1. Nedostatak prostora za smještaj građe, naročito one koja pristiže s terenskih istraživanja.
2. Problem u većem broju muzeja je da ne posjeduju svu terensku arheološku dokumentaciju niti izvještaje s terenskih istraživanja koja bi zajedno s građom trebala biti predana od strane voditelja istraživanja te uvedena u sekundarnu dokumentaciju. Matičarka problem vidi u tome što neke ustanove i/ili privatne tvrtke koje vode arheološka istraživanja dobivaju pravo na privremenu pohranu od strane Konzervatorskog odjela, a teritorijalno nadležni muzej o tome nema informaciju. Na žalost, takva praksa dovodi do toga da dio građe i dokumentacije pravovremeno ne dolazi do nadležne ustanove u kojoj bi trebala biti trajna pohrana. Kako muzej ne raspolaže podacima o tome tko vrši istraživanja, nije niti u mogućnosti tražiti trajnu pohranu građe.
3. Problem procjene građe i njenog računovodstvenog (financijskog) vođenja
4. Nedostatak stručnog kadra
5. Iako je većina muzeja osnovala studijske zbirke, potrebno je napraviti smjernice za njihovo vođenje kao i kontrolni mehanizam pri mogućem otpisu te građe.
6. Također potrebno je uzeti u obzir kako će se postupati s ljudskim ostacima koji se iskapanjima pronadu, a nakon što se građa analizira, jer se pokazalo da svaki muzej ima različitu praksu čuvanja i deponiranja takve vrste građe.

Matičarka I razine predlaže da se tijekom 2024. godine održe sastanci kojima bi se napravilo slijedeće:

1. Smjernice za vođenje studijskih arheoloških zbirki koje bi potom trebalo predstaviti Ministarstvu kulture i medija (nadležnim konzervatorima), s čime bi se mogao ustanoviti i princip predaje arheološke građe nakon iskopavanja, a koja se pohranjuje u muzejima.
2. Procedura za mogući otpis, odnosno deponiranje dijela studijske građe koja je obrađena (npr. građevinski materijal)

3. Procedura za postupanje s ljudskim ostacima koji se iskapanjima pronađu, a nakon što se provedu sve potrebne analize, jer se pokazalo da svaki muzej ima različitu praksu čuvanja i/ili deponiranja takve vrste građe.

Tijekom godine Arheološki muzej u Zagrebu je kao matična ustanova pružao stručne i pravne savjete velikom broju kolega iz raznih muzeja (u to su uključene gotovo sve službe Muzeja: pravna služba, restauratori, dokumentaristi, kustosi itd.). U dio putovanja bila je uključena i voditeljica Odjela za dokumentaciju, muzejska savjetnica dokumentaristica Ana Solter.

U Zagrebu, 20. 12. 2023.

Matičarka I razine:

Jacqueline Balen

br. 2048/2023

Ravnatelj AMZ:

Ivan Radman-Livaja

Zagreb, 20 siječnja 2023.

Sastanak arheologa Zadarske i Ličko-senjske županije 13.01.2023. u Muzeju antičkog stakla, Zadar

Sastanak je održan na inicijativu matičarke druge razine za arheološku građu Natalije Čondić i matičarke prve razine Jacqueline Balen.

Prisutni: Jadranka Belevski, Muzej antičkog stakla, Dominik Kelava, Muzej antičkog stakla, Vedrana Jović Gazić, Muzej antičkog stakla, Berislav Štefanac, Muzej antičkog stakla, Vladimir Kusik, Arheološki muzej Zadar, Dino Taras, Arheološki muzej Zadar, Dušanka Romanović, Arheološki muzej Zadar, Ana Marija Eterović Borzić, Muzej antičkog stakla Zadar, Kornelija A. Gunio, Arheološki muzej Zadar, Tatjana Kolak, Muzej Like Gospić, Jakov Vučić, Arheološki muzej Zadar, Marina Jurjević, Zavičajni muzej POU Obrovac, Marin Ćurković, Zavičajni muzej Benkovac, Slavko Šarčević, Arheološki muzej Zadar, Nada Ausec, Muzej Gacke, Otočac, Dubravko Grčević, Muzej Gacke Otočac, Majda Dadić, Arheološki muzej Zadar, Morana Vuković, Arheološki muzej Zadar, Hrvoje Manenica, Muzej antičkog stakla Zadar, Natalija Čondić, Arheološki muzej Zadar, Timka Alihodžić Alilhodžić, Arheološki muzej Zadar

Dnevni red:

1. Studijske zbirke
2. Pohrana građe
3. Tretman ljudskih ostataka s nalazišta
4. Otpis građe

Na samom početku kolege je pozdravila matičarka druge razine za arheološku građu Natalija Čondić. U uvodnim rečenicama pozvala se na dobru suradnju arheologa Zadarske i Ličko-senjske županije uz napomenu da su prisutni problemi ili nedoumice vrlo slične te da ih treba rješavati u suradnji s muzejskom zajednicom i matičnim muzejom prve razine.

Kolegica Čondić je upoznala kolege da se arheološke studijske zbirke u Arheološkom muzeju Zadar još uvijek ne vode. Predloženo je da se (prosinac 2022.) osnuju studijske zbirke te uvedu u Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu uz još finalna usaglašavanja nakon sastanka u Muzeju antičkog stakla. Predložene kategorije podataka:

4) signatura

5) smještaj

6) veza (na zbirku)

7) fotografija sadržaja cijele kutije

8) napomena

Zatim je riječ preuzela Jacqueline Balen, matičarka prve razine s kratkom rekapitulacijom matične djelatnosti: Po objavi novog Zakona o Muzejima (2018.) već je 2019. održan prvi skupni sastanak arheologa Istarske i Primorsko-goranske županije. Predložen je način kako da pojam studijske zbirke uvede u pravne akte ustanova (Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu) kako bi se otvorio prostor za njihovo formalno uvođenje. Tada, u Arheološkom muzeju Istre raspravljalo se i o mogućim modelima vođenja arheološke građe unutar studijskih zbirki.

Slijedeći sastanak je u doba izolacije održan preko platforme ZOOM (2020.) i mogućim modelima vođenja arheoloških studijskih zbirki.

Svoja iskustva tada su predstavili:

Tatjana Bradara, matičarka druge razine za arheološku građu, Arheološki muzej Istre:

U programu Indigo svaka zbirka (Prapovijesna zbirka, Antička zbirka, Srednjovjekovna zbirka, Zbirka podvodne arheologije, Novovjekovna zbirka) ima svoju Studijsku zbirku. Studijske zbirke odvojene su od inventirane građe unutar zbirke. Vode se prema lokalitetima i u kartici su navedeni osnovni podaci. Ne postoji jedinstveno pravilo u imenovanju (upisuju u rubrici Inventarna oznaka jer u programu ne postoji druga mogućnost, ali ti podaci **ne ulaze** u broj invertiranih predmeta). Predmeti se grupiraju po zajedničkim podacima tj. okolnostima nalaza. Radi što boljeg snalaženja podaci se nalaze i na kutijama (npr. Studijska, NEINV. Uspon Sv. Franje 333) koje su odvojene od inventirane građe.

3/31/2021

AMI | Administracija - Indigo digitalni repozitorij

Naslov	Ulomci posuda
Naziv	stolno posude
Inventarna oznaka	NEINV. Uspon Sv. Franje 333
Materijal/tehnika	keramika, lončarsko kolo
Broj komada	17
Nalazište	Pula, Uspon Sv. Franje
Stalni smještaj	Arheološki muzej Istre, Pula
Način prikupljanja	zaštitno arheološko iskopavanje
Datum prikupljanja	5.11.1994.
Dubina nalaza	6,36-5,35
rikupljanje sonda ...	Blok 11/23
rikupljanje kvadrant	KV B2 - B1
Sakupljač	Ujčić, Željko
Zbirka	Novovjekovna zbirka
Baza	Fundus

Naslov	Ulomci posuda
Naziv	ulomci keramike
Inventarna oznaka	GARB13-BN1.1
Materijal/tehnika	cjelina: keramika, pečenje
Mjera	cjelina, masa: 819,84 g
Fizicki opis	Sto i deset ulomaka keramike, neizraziti dijelovi tijela različitih posuda.
Broj komada	110
Nalazište	Pećina Garbinovica kod Poreča
Način prikupljanja	arheološko iskopavanje
Datum prikupljanja	16.9.2013.
rikupljanje sonda ...	Sonda 2
tratigrafska jedinica	1
Sakupljač	Čuka, Maja
Zbirka	Prapovijesna zbirka
Baza	Fundus

Emil Podrug, Muzej grada Šibenika: Muzej nema uključene studijske zbirke u Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu. Podatke o studijskim zbirkama vodi u Excel tablicama, u listovima prema lokalitetima. Staru neinventiranu arheološku građu također vodi u Excel tablicama. Sva građa je fotografirana.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
1	NALAZIŠTE	KAMPANJA	SONDA	KVADRANT	STRATIGR. KONTEKST	MATERIJAL	KOMADA	TERENSKA DOKUMENTACIJA	NAPOMENE					
2	Konjevrate - Groblj	2018	XI	I-IX	SJ 1, SJ 2	keramičke posude - ulomci	3	N2						
3	Konjevrate - Groblj	2018	XI	I-IX	SJ 1, SJ 2	lomljeni kamen (litika)	3	N1	signirani: KON'18 N1/br.					
4	Konjevrate - Groblj	2018	XI	I-IX	SJ 2	keramičke posude - ulomci	35	N4						
5	Konjevrate - Groblj	2018	XI	I-IX	SJ 2	lomljeni kamen (litika)	55	N3	signirani: KON'18 N3/br.					
6	Konjevrate - Groblj	2018	XI	I-IX	SJ 2	životinjske kosti - ulomci	4	U1						
7	Konjevrate - Groblj	2018	XI	I-IX	SJ 2	školjkaši - ulomci	11	U2						
8	Konjevrate - Groblj	2018	XI	I-IX	SJ 2 (čitava vertikal	keramičke posude - ulomci	22	N6						
9	Konjevrate - Groblj	2018	XI	I-IX	SJ 2 (čitava vertikal	lomljeni kamen (litika)	51	N5	signirani: KON'18 N5/br.					
10	Konjevrate - Groblj	2018	XI	I-IX	SJ 2 (čitava vertikal	životinjske kosti - ulomci	6	U3						
11	Konjevrate - Groblj	2018	XI	I-IX	SJ 2 (čitava vertikal	školjkaši - ulomci	4	U4						
12	Konjevrate - Groblj	2018	XI	I-IX	SJ 2 (čitava vertikal	keramička lula	1	N7						
13	Konjevrate - Groblj	2018	XI	I-IX	SJ 2 (čitava vertikal	kovanica	1	N8						
14	Konjevrate - Groblj	2018	XI	I-IX	SJ 2 (čitava vertikal	kamen - rastirač?	1	PN1						
15	Konjevrate - Groblj	2018	XI	I	SJ 3	keramičke posude - ulomci	1	N10						
16	Konjevrate - Groblj	2018	XI	I	SJ 3	lomljeni kamen (litika)	84	N9	signirani: KON'18 N9/br.					
17	Konjevrate - Groblj	2018	XI	II	SJ 3	lomljeni kamen (litika)	402	N17	signirani: KON'18 N17/br.					
18	Konjevrate - Groblj	2018	XI	II	SJ 3	životinjske kosti - ulomci	2	U24						
19	Konjevrate - Groblj	2018	XI	II	SJ 3	školjkaš - ulomak	1	U25						
20	Konjevrate - Groblj	2018	XI	II	SJ 3	minerali	7	U30						
21	Konjevrate - Groblj	2018	XI	III	SJ 3	lomljeni kamen (litika)	1337	N13, N26	signirani: KON'18 N13/br. (633 kom), KON'18 N26/br. (704 kom)					
22	Konjevrate - Groblj	2018	XI	III	SJ 3	minerali	29	U12						
23	Konjevrate - Groblj	2018	XI	I-III	SJ 3 (dno sloja, polira	lomljeni kamen (litika)	48	N16	signirani: KON'18 N16/br.					
24	Konjevrate - Groblj	2018	XI	IV-V	SJ 3 (iz iskopane zem	lomljeni kamen (litika)	97	N41	signirani: KON'18 N41/br.					
25	Konjevrate - Groblj	2018	XI	IV B	SJ 3/1	keramičke posude - ulomci (r	2	N28						
26	Konjevrate - Groblj	2018	XI	IV C	SJ 3/1	keramičke posude - ulomci (r	1	N23						
27	Konjevrate - Groblj	2018	XI	IV C	SJ 3/1	životinjska kost - ulomak	1	U13						
28	Konjevrate - Groblj	2018	XI	IV C	SJ 3/1	školjkaš - ulomak	1	U14						
29	Konjevrate - Groblj	2018	XI	V B	SJ 3/1	keramičke posude - ulomci	1	N45						
30	Konjevrate - Groblj	2018	XI	V B	SJ 3/1	lomljeni kamen (litika)	26	N18	signirani: KON'18 N18/br.					
31	Konjevrate - Groblj	2018	XI	V B	SJ 3/1	mineral	1	U23						
32	Konjevrate - Groblj	2018	XI	V C	SJ 3/1	keramičke posude - ulomci	1	N27						
33	Konjevrate - Groblj	2018	XI	V C	SJ 3/1	lomljeni kamen (litika)	117	N20	signirani: KON'18 N20/br.					
34	Konjevrate - Groblj	2018	XI	V C	SJ 3/1	školjkaš - ulomak	1	U16						
35	Konjevrate - Groblj	2018	XI	VI A	SJ 3/1	lomljeni kamen (litika)	21	N21	signirani: KON'18 N21/br.					
36	Konjevrate - Groblj	2018	XI	VI C	SJ 3/1	lomljeni kamen (litika)	111	N24	signirani: KON'18 N24/br.					
37	Konjevrate - Groblj	2018	XI	IV C	SJ 3/2	školjkaš - ulomak	1	U18						
38	Konjevrate - Groblj	2018	XI	V A	SJ 3/2	lomljeni kamen (litika)	207	N29	signirani: KON'18 N29/br.					
39	Konjevrate - Groblj	2018	XI	V A	SJ 3/2	minerali	3	N30						
40	Konjevrate - Groblj	2018	XI	V B	SJ 3/2	lomljeni kamen (litika)	235	N34	signirani: KON'18 N34/br.					
41	Konjevrate - Groblj	2018	XI	V B	SJ 3/2	geološki uzorak	1	U19						
42	Konjevrate - Groblj	2018	XI	V C	SJ 3/2	lomljeni kamen (litika)	148	N33	signirani: KON'18 N33/br.					
43	Konjevrate - Groblj	2018	XI	VI A	SJ 3/2	lomljeni kamen (litika)	46	N43	signirani: KON'18 N43/br.					
44	Konjevrate - Groblj	2018	XI	IV A	SJ 3/3	minerali	13	U22						
45	Konjevrate - Groblj	2018	XI	IV B	SJ 3/3	lomljeni kamen (litika)	269	N38	signirani: KON'18 N38/br.					
46	Konjevrate - Groblj	2018	XI	IV B	SJ 3/3	minerali	9	U27						
47	Konjevrate - Groblj	2018	XI	V A	SJ 3/3	minerali	31	U33						
48	Konjevrate - Groblj	2018	XI	V B	SJ 3/3	minerali	2	U32						
49	Konjevrate - Groblj	2018	XI	V C	SJ 3/3	lomljeni kamen (litika)	114	N36	signirani: KON'18 N36/br.					
50	Konjevrate - Groblj	2018	XI	VI A	SJ 3/3	minerali	8	U31						
51	Konjevrate - Groblj	2018	XI	VI C	SJ 3/3	lomljeni kamen (litika)	100	N42	signirani: KON'18 N42/br.					
52	Konjevrate - Groblj	2018	XI	V-VII	SJ 4-1	keramičke posude - ulomci	124	N11						
53	Konjevrate - Groblj	2018	XI	V-VII	SJ 4-1	lomljeni kamen (litika)	30	N12	signirani: KON'18 N12/br.					
54	Konjevrate - Groblj	2018	XI	V-VII	SJ 4-1	životinjske kosti - ulomci	44	U6	1 kost iz ovog uzorka je poslana u US na radiokarbonsku analizu (nije o					

Kolega Boris Mašić prezentirao je način vođenja studijske zbirke u tekstu objavljenom u Informatici Museologi dostupom na linku: <https://hrcak.srce.hr/file/407752>

Nakon rekapitulacije matične djelatnosti i predstavljanja iskustava drugih muzeja u vođenju studijskih zbirki, J. Balen je najavila teme o kojima će se raspravljati u sljedećem razdoblju.

Pitanja koje je u budućnosti potrebno riješiti jest koja procedura će biti nad studijskom građom koja je obrađena i na koji način ju treba tretirati i koji će kontrolni mehanizam biti pri mogućem otpisu te građe.

Također potrebno je uzeti u obzir kako će se postupati s ljudskim ostacima koji se iskapanjima pronadu, a nakon što se građa analizira, jer se pokazalo da svaki muzej ima različitu praksu čuvanja i deponiranja takve vrste građe.

Veliki broj muzeja ima malo prostornih kapaciteta za smještaj građe, naročito jer iskopavanjima u muzeje dolazi velika količina materijala, koja nakon obrade ulazi u fond studijskih zbirki.

Raspravljalo se i o postojanju centraliziranih skladišta na nivou regija za smještaj studijskih zbirki, te da bi se takav prijedlog mogao također uputiti MKiM.

Kolege su ukazale i na problem procjene građe i njenog računovodstvenog (financijskog) vođenja. Kolegica Balen je rekla da su građu arheološki kategorizirali u kategorije A,B, C, D od kojih je A građa od važnosti van Hrvatske, a ostala građa se, prema dogovoru, rangira. Financijski dio bi trebao odrediti kustos u suradnji s ostalim kolegama i uz konzultaciju aukcijskih kataloga. Financijsku procjenu je potrebno redovito godišnje revidirati.

Pri završetku sastanka, dogovoreno je da se nastavi usaglašavanje arheološke problematike na nivou svih muzeja u Hrvatskoj.

Zapisnik napisala.

Iva Validžija, Tajnica Vijeća matičnosti